

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У СМЕДЕРЕВУ ЗА ПЕРИОД ОД 2022-2024. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

Одељак 1: ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЛОКАЛНЕ РОМСКЕ ПОЛИТИКЕ

1.1	Плански документи, правни и институционални оквир релевантан за ЛАП за инклузију Рома и Ромкиња.....	4
1.2	Захвалност учесницима/цама у процесу израде локалног акционог плана.....	7
1.3	Анализа битних актера и опис стања у локалној заједници.....	8

Одељак 2: ИЗРАДА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА ЗА ПЕРИОД ОД 2022-2024. ГОДИНЕ

2.1	Разлози за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022-2024. године.....	15
2.2	Ток израде ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022-2024. године.....	16

Одељак 3: ПРИКУПЉЕНИ ПОДАЦИ

3.1	Географски подаци.....	17
3.2	Историјски подаци	18
3.3	Демографски подаци и национална структура становништва.....	19
3.4	Подаци о Ромима у Смедереву	20

Одељак 4: SWOT анализа

4.1	SWOT анализа област образовање.....	21
-----	-------------------------------------	----

4.2 SWOT анализа област запошљавање.....	23
4.3 SWOT анализа област становање.....	25
4.4 SWOT анализа област здравствена заштита.....	27
4.5 SWOT анализа област социјална заштита.....	29

Одељак 5: ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ.....31

Одељак 6: МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ

6.1 ЛАП област образовање.....	35
6.2 ЛАП област запошљавање.....	42
6.3 ЛАП област становање.....	49
6.4 ЛАП област здравствена заштита.....	54
6.5 ЛАП област социјална заштета.....	60

**Одељак 7 ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ
ПЛАНА.....65**

Одељак 8: МЕХАНИЗМИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ЛАП-а ЗА РОМЕ

8.1 Имплементатори ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у граду Смедереву за период 2022-2024.....	72
8.2 Обезбеђивање средстава за спровођење ЛАП-а за Роме.....	72
8.3 Улога Локалног савета за побољшање положаја Рома града Смедерева.....	73
8.4 Улога Комисије за избор пројеката за имплементацију ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у граду Смедереву за период 2022-2024. године.....	74
8.5 Праћење и евалуација.....	74

**Све именице које се користе у овом документу у мушким роду, а имају и женски род,
подразумевају и истовремено обухватају све именице у женском роду.**

Одељак 1. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЛОКАЛНЕ РОМСКЕ ПОЛИТИКЕ

1.1 ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР РЕЛЕВАНТАН ЗА ЛАП ЗА ИНКЛУЗИЈУ РОМА.

1.1 Документи који представљају упориште ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022-2024. године

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022-2024. године (у даљем тексту: ЛАП) дефинише основне правце деловања града Смедерева у области социјалног укључивања Рома и Ромкиња, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати положај и квалитет живота припадника ромске заједнице, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање постављених циљева. ЛАП представља део континуираног напора које локална заједница чини током низа година са основним циљем смањења јаза који постоји између Рома и осталих припадника локалне заједнице.

Правни основ за доношење ЛАП-а за инклузију Рома и Ромкиња, поред Устава Републике Србије, чине два кључна закона:

- Закон о локалној самоуправи¹ – којим се уређују јединице локалне самоуправе, критеријуми за њихово оснивање, надлежности, органи, надзор над њиховим актима и радом, заштита локалне самоуправе и друга питања од значаја за остваривање права и дужности јединица локалне самоуправе. Поред ових основних питања, овај закон дефинише поступак јавне расправе, односно обавештавања јавности о отпочињању припреме прописа који доноси скупштина града, односно општине;

---

¹ „Сл. гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014 - др. закон, 101/2016 - др. закон, 47/2018 и 111/2021 - др. закон

- Закон о планском систему² – којим се уређује плански систем Републике Србије, односно управљање системом јавних политика и средњорочно планирање, врсте и садржина планских докумената које у складу са својим надлежностима предлажу, усвајају и спроводе сви учесници у планском систему, међусобна усклађеност планских докумената, поступак утврђивања и спровођења јавних политика и обавеза извештавања о спровођењу планских докумената, као и сходна примена обавезе спровођења анализе ефеката на прописе и на вредновање учинака тих прописа. У самом закону је, међу другим документима, дефинисано шта је акциони план, на који период се усваја, које елементе обавезно садржи и сл.

Области, односно теме којима ЛАП за инклузију Рома и Ромкиња може да се бави дефинисани су и у различитим законима који регулишу материју права и слобода националних мањина, забрани дискриминације, социјалној заштити, образовању, запошљавању, здравственој заштити и сл.

Поред законског оквира, за израду ЛАП-а је од кључног значаја *Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године* (“Службени гласник Републике Србије”, бр. 26/2016). Овај документ је настао из потребе да се на један системски и свеобухватан начин питања социјалног укључивања Рома и Ромкиња унапреде, како на националном, тако и на локалном нивоу уз коришћење искустава у спровођењу претходне *Стратегије за унапређивање положаја Рома у Републици Србији (2009-2015.)* и полазних основа за израду нове стратегије. Институционални ресурси за припрему и спровођење Стратегије чине Савет за унапређење положаја Рома и спровођење Декаде укључивања Рома, Канцеларија за људска и мањинска права, Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва, ресорна министарства која су задужена да воде јавне политике од интереса за остваривање стратешких мера и потпредседница Владе Републике Србије и министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, која у име Владе координира рад државних органа, као и органа јединица локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са унапређењем положаја Рома и Ромкиња³.

Основни разлог за доношење Стратегије јесте стварање услова за социјалну укљученост Рома и Ромкиња – смањење сиромаштва и сузбијање дискриминације, односно стварање услова за пун приступ остваривању људских права лица ромске националности. Поред тога, разлози због којих се доноси ова Стратегија произилазе из потребе да се створе предуслови за остваривање поменутих стратешких циљева, и то да се:

- Успоставе механизми за спровођење, планирање, праћење и унапређење усвојених мера и активности;

---

² „Сл. гласник РС“ бр. 30/2018.

³Закључак 05 Број: 035-6254/2015 од 08. јуна 2015. године.

- Развију капацитети и одговорност органа државне управе и локалне самоуправе да се ефикасно старају о остваривању и заштити права лица ромске националности;
- Обезбеде средства у буџету Републике Србије, буџетима јединица локалне самоуправе, као и код међународних развојних партнера који делују у Републици Србији за финансирање стратешких мера;
- Делотворно укључе представници ромске заједнице у поступке осмишљавања и спровођења стратешких мера и остваривања гарантованих људских права на рад, станововање, образовање, социјалну и здравствену заштиту.

Србија се на путу европских интеграција придружила земљама чланицама када је реч о социјалном укључивању Рома и Ромкиња, будући да је као основу за израду овог документа користила *Оквир за националне стратегије за интеграцију Рома* који је Европска комисија, заједно са Европским парламентом, прописала за земље чланице што осигурава наставак сарадње и наставак подршке ЕУ Србији за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Стратегија је заснована на постојећим стратешким, правним и институционалним ресурсима – стратегијама и прописима којима су уређена поједина питања унапређења положаја Рома и Ромкиња, али и на опредељењу државе да развија програме унапређења положаја Рома и Ромкиња исказаним *Оперативним закључцима* са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ (за период 2015–2017. године)⁴ и нацрту *Акционог плана за поглавље 23*⁵.

Оперативни закључци са семинара „Социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији“ за период октобар 2019 - октобар 2021. године истичу значај координисаног рада државних органа, укључујући рад локалних самоуправа и јавних предузећа у вези са побољшањем ситуације Рома и њиховим пуним учешћем у друштвеном, економском, културном и политичком животу. Наводи се да, у наредном периоду, акценат мора бити на квалитативном спровођењу планираних стратешких мера и активности, уз учешће представника ромских организација цивилног друштва, укључујући Национални савет ромске националне мањине са посебним фокусом на локални ниво. Посебну пажњу треба посветити оснаживању Ромкиња јер оне и данас трпе вишеструку дискриминацију. У односу на ширу друштвену заједницу, Ромкиње су двоструко дискриминисане – као жене и као припаднице националне мањине.

Локалне самоуправе располажу механизмима на основу којих могу да управљају и спроводе инклузивне јавне политике, а осим тога Закон о локалној самоуправи их обавезује да се старају о остваривању људских и мањинских права. Овакво усмерење стратешких мера омогућава праћење остваривања права Рома и Ромкиња и напредак у вези са применом инклузивних политика, најпре, у локалној заједници, а потом и широј друштвеној заједници. На основу непосредних података и информација, локалне самоуправе могу да унапреде инструменте и механизме помоћу којих је могуће елиминисати узроке отежаног приступа правима и структурног сиромаштва Рома и Ромкиња. С тим циљем, Влада РС путем Стратегије истиче

⁴ Оперативне закључке је 09. септембра 2015. године потпредседница Владе проф. др Зорана Михајловић упутила надлежним државним органима са молбом да их у наредне две године реализацију

⁵ Начрт Акционог плана из августа 2015. године.

потребу да локалне самоуправе припремају и усвајају локалне акционе планове, усклађене са реалним, општим и локалним економским и социјалним развојем, да обучавају стручне тимове у локалној самоуправи који би били способни да припреме, спроводе и управљају локалном стратегијом и да обезбеде средства у локалним буџетима за спровођење мера социјалног укључивања Рома и Ромкиња, те осигурају доследно утврђивање одговорности за њихово спровођење.

Координационо тело за праћење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња, уз помоћ Канцеларије за људска и мањинска права и Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, координира пословима у вези са инклузијом Рома и Ромкиња и стара се о успостављању одрживих нормативних и институционалних услова за спровођење стратешких мера и управљање Стратегијом. На покрајинском нивоу ради Канцеларија за инклузију Рома при Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова, а на локалном нивоу у 55 општина и градова у Србији раде локални координатори за ромска питања.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних стратешких докумената и података и процени потреба ромске популације на подручју града Смедерева.

Град Смедерево намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са републичким органима који се баве питањем ромске популације и иностраним фондовима на реализацији овог плана. Реално је за очекивати да овакав концепт постави основ за оптималан квалитет резултата који се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду.

1.2 Захвалност учесницима/цама у процесу израде ЛАП-а

У циљу израде Локалног акционог плана за Роме у граду Смедереву, формирана је Радна група у оквиру Локалног савета за побољшање положаја Рома у граду Смедереву, коју су чинили представници/це: локалне самоуправе, као носиоца процеса и формалног доносиоца овог документа, институција система, које се на локалном нивоу баве питањима Рома, невладиних организација, које делују у локалној заједници. Велики допринос изради ЛАП-а за Роме, дао је Мобилни тим за инклузију Рома града Смедерева.

Улога Радне групе била је да:

- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке Ромима;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве, правце развоја и сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Ради на писању завршног документа;

Захваљујемо се свим члановима/ицама радне Групе на учешћу у процесу планирања

Остали актери укључени у сам процес Локалног акционог планирања су били: представници/це различитих институција, организација и Група, укључујући и Групе потенцијалних корисника/ца, који су повремено учествовали у консултативном процесу.

1.3 Анализа битних актера и опис стања у локалној заједници

Градска управа, односно Градско веће креира локалну политику, која третира и питања ромске националне мањине и посебну пажњу посвећује решавању њихових проблема формирајући Савет за социјална питања, чија је улога да допринесе развоју социјалне културе, хуманизацији односа међу људима, активно прати, идентификује и даје предлоге за решавање проблема ромске националне мањине.

Заштитом и унапређењем положаја Рома у локалној самоуправи бави се Одсек за социјалну и здравствену заштиту, који је у оквиру Одељење за јавне службе. Лице задужено за ромска питања је координатор ромске националности. Не постоји база података припадника ромске популације.

Локална самоуправа врши издвајање намењено Ромима кроз финансирање мера из Локалног акционог плана за побољшање положаја Рома, као и кроз суфинансирање пројектата. Пројекат који се trenутно реализује је „Побољшање инфраструктуре у једном од највећих Ромских насеља у Србији“ који се финансира из средстава ЕУ у износу од 1.000.000 евра, а суфинансира

Град у износу од 198.496 евра. Пројектом је планирана изградња канализационе мреже и постављање вакуумске станице у насељу Мали Кривак, укупне дужине 2,9 км.

Центар за социјални рад Смедерево, нема евиденцију ромских корисника материјалне помоћи, с обзиром на то да није обавезно изјашњавање о националној припадности.

Припадници ромске националне мањине могу да остварују сва права као и друга лица која се нађу у стању социјалне потребе, којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба, а која су у складу са Законом о социјалној заштити, Породичним законом и другим законским прописима који се примењују у социјалној заштити. Роми не користе никакве посебне услуге социјалне заштите по основу националне припадности, већ као и други корисници остварују права на услуге социјалне заштите и материјалне подршке.

Национална служба за запошљавање (НСЗ) обавља послове запошљавања, осигурања за случај незапослености, остваривање права из осигурања за случај незапослености и других права у складу са законом и вођење евиденција у области запошљавања, као и стручно-организационе, управне, економско-финансијске и друге опште послове у области запошљавања и осигурања за случај незапослености, а у складу са законом, статутом и другим општим актима Националне службе.

Црвени крст Смедерево је основан када и Национално друштво, 1876. године, међу првим организација у држави, и има положај организације која помаже локалној самоуправи у хуманитарној области.

Црвени крст Смедерево је хуманитарна, независна, непрофитабилна и добровољна организација основана за територију града Смедерева и саставни је део Црвеног крста Србије.

Основна делатност Црвеног крста Смедерево је 8899 – социјални рад у установама са смештајем.

Црвени крст Смедерево је правно лице са правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом и Статутом. Црвени крст Смедерево има за циљ (Мисију):

- да олакша људску патњу, са задатком да пружа помоћ угроженим лицима у случају ратних сукоба, природних, еколошких или других несрећа ради спасавања угрожених живота и здравља људи и
- ширење знања о Међународном хуманитарном праву и у случају стања потреба за социјалном заштитом и збрињавањем, као и са задатком превентивног деловања и просвећивања грађана у области здравствене и социјалне заштите и унапређења хуманитарних вредности друштва;

У обављању послова везаних за остваривање циљева и задатака, Црвени крст Смедерево делује у складу са:

1. Основним принципима Међународног покрета Црвеног крста и Црвеног полумесеца,
2. Ратификованим Међународним уговорима и опште прихваћеним правилима из области међународног хуманитарног права, а нарочито Женевским конвенцијама о заштити жртава рата и Допунским Протоколима уз Женевске конвенције,
3. Статутом и другим актима и правилима које усваја Међународни покрет Црвеног крста и Црвеног полумесеца,
4. Циљевима и задацима националног друштва,
5. Статутом Црвеног крста Србије.

Црвени крст Смедерево спроводи програме и активности које произлазе из циљева и задатака Међународног покрета, а нарочито:

1. Развија солидарност међу људима и организује различите облике међусобне помоћи грађана,
2. Заступа, шири и спроводи идеје, Основне принципе и друге хуманитарне вредности Међународног покрета,
3. Доноси план и спроводи програм припреме за деловање у несрещама у сарадњи и уз координацију са надлежним државним органима и локалној самоуправи,
4. Спроводи програме помоћи старим и немоћним лицима у сарадњи са донаторима и надлежним државним органима и органима територијалне аутономије и локалне самоуправе,
5. Организује и спроводи акције заштите и унапређења стања животне околине и шири знање становништва о мерама за очување здраве природне средине у циљу заштите и унапређивања стања животне околине и спречавања настанка нежељених последица,
6. Заступа идеје добровољног рада у корист угрожених лица, региструје и спроводи обуку волонтера за рад у Црвеном крсту,
7. У сарадњи са здравственим установама, организује и учествује у активностима промоције здравља, у спровођењу активности за унапређење здравља појединачних групација становништва и превенцији болести од већег социјално – медицинског значаја;

У вршењу јавних овлашћења Црвени крст Смедерево води одговарајућу евиденцију и издаје разна уверења, у складу са Правилником Црвеног крста Србије.

Црвени крст Смедерево спада у ред већих организација у склопу Националног друштва Црвеног крста, има 22 запослена радника који своја задужења обављају на 3 локације на територији града Смедерева.

Највећи број радника ради на Економији Црвеног крста Смедерево у оближњем селу, Малој Крсни, одакле произлази више од половине програма и пројеката за које су добили одређена средства за њихову реализацију.

[Дом здравља „Смедерево“ у Смедереву](#), као носилац примарне здравствене заштите у Граду, пружа осигураницима превентивне, дијагностичке, терапијске и рехабилитационе услуге у циљу спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести и повреда.

У Дому здравља „Смедерево“ у Смедереву не постоји евидентија ромских корисника здравствене заштите. Око 2% Рома који дођу у Дом здравља немају здравствену књижицу.

Образовне институције

У граду Смедереву налази се деветнаест основних школа, чија је делатност основно школско образовање. Поред Смедерева, основне школе налазе се и у сеоским подручјима : Лугавчина, Враново, Осипаоница, Сараорци, Колари, Радинац, Скобаљ, Михајловац, Друговац, Водањ, Липе и Мала Крсна. У њима, према подацима добијених од школа, наставу похађа 470 ученика ромске националности.

Табела 1: Број ученика ромске националности у основним школама

Разред	I. M	I. Ж	II. M	II. .Ž	III. M	II. .Ж	IV .M	IV .Ж	V. M	V. Ж	VI. M	VI. .Ж	VII. M	VII. .Ж	VIII. M	VIII. .Ж	УКУПНО
Назив школе	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0
ОШ Ђура Јакшић "Мала Крсна"	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0
ОШ,Илија Милосављевић-Коларац" Колари	/	1	1	/	/	/	1	/	/	/	/	/	/	/	/	/	3
ОШ Светитељ Сава" Друговац	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	6

ОШ "Сава Ковачевић" Михајловац	1	/	/	1	/	1	/	3	1	/	1	/	3	2	1	1	15
ОШ „Бранислав Нушић“ Смедерево	2	/	/	/	/	/	1	/	/	1	1	/	/	1	/	/	7
ОШ „Димитрије Давидовић“ Смедерево	4	8	6	8	11	5	11	11	16	13	6	8	9	9	6	11	142
ОШ „Јован Јовановић Змај“ Смедерево	14	10	11	7	16	9	5	7	8	7	14	12	14	13	10	5	162
ОШ „Херој Света Младеновић“ Сараорци	0	2	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	2	0	9
ОШ „Др Јован Цвијић“ Смедерево	7	7	6	6	3	5	6	2	6	10	5	6	8	5	4	3	89
ОШ „Бранко Радичевић“ Смедерево	2	1	1	0	4	2	3	0	2	1	0	2	2	1	2	2	25
ОШ „Свети Сава“ Смедерево	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2	2
ОШ „Доситеје Обрадовић“ Смедерево	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0	1	0	2	1	0	1	10
ОШ „Вожд Карађорђе“ Водањ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0

Извор: ОШ у Смедереву

Средњих школа у Смедереву има четири. У њима наставу, према подацима добијених од школа, похађа 58 ученика ромске националности.

Ове институције омогућавају стицање образовања и одговарајућих квалификација Ромима, као и примену афирмативних мера.

Национална служба за запошљавање – Филијала Смедерево преузела је значајну партнеријску улогу у решавању проблема ромске националне мањине, учествујући у неколико пројекта, што је утицало на повећање запошљивости – смањење незапослености. На евиденцију Националне службе за запошљавање - Филијала Смедерево, Одељење за посредовање у запошљавању и планирање каријере, закључно са септембром 2021. године пријавило се 379 лица ромске националности, од којих 188 жена. Од новопријављених лица у напред наведеном периоду најзаступљенији су били Роми у I степену стручности, док је у IV степену стручности пријављено 18 лица (од којих је 8 жена), а у VII степену стручности пријављена је свега 1 жене. НСЗ даје приоритет Ромима за укључивање у све мере активне политике запошљавања.

Табела 3: НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА ПО ПОЛУ И СТЕПЕНУ СТУЧНЕ СПРЕМЕ

		Роми	
		Укупно	Жене
Укупно		379	188
	I степен стручне спреме	318	170
	II степен стручне спреме	9	1
	III степен стручне спреме	29	7
	IV степен стручне спреме	18	8

	VI-1 степен стручне спреме	1	1
	VI-2 степен стручне спреме	3	0
	VII-1 степен стручне спреме	1	1

Извор: НСЗ - Филијала Смедерево, септембар 2021. године

Мобилни тим за инклузију Рома града Смедерева је радно тело Градског већа града Смедерева, формирано у циљу јачања сарадње између службеника у одговарајућим локалним институцијама. Чланови Мобилног тима организују заједничке теренске посете ромским насељима и пружају заједничку и координисану подршку и помоћ појединцима и породицама.

Савез ромских НВО „Смедеревски форум“, Удружење Рома „Јелена 21“ Враново, који партнери су локалним актерима учествује у спровођењу различитих мера за побољшање положаја ромске националне мањине и у креирању политике Рома.

Одељак 2.

ИЗРАДА ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СОЦИЈАЛНО УКЉУЧИВАЊЕ РОМА И РОМКИЊА У СМЕДЕРЕВУ ЗА ПЕРИОД ОД 2022-2024. ГОДИНЕ

2.1 *Разлози за израду ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022- 2024. године*

Град Смедерево је у периоду од 2018. до 2021. године реализовао Локални акциони план за побољшање положаја Рома. Овај плански документ је усвојен једногласном одлуком одборника Скупштине града Смедерева 11. маја 2018. године, а реализован је у периоду од 2018. до 2021. године.

Будући да наведени ЛАП истиче 2021. године, приступило се изради новог. За израду новог планског документа, који ће обухватати наредне три године, било је неопходно прикупити нове и репрезентативне податке. Стога се приступило прикупљању обимних и разноврсних података, чији је циљ био да јасно укажу на потребе Рома у Смедереву, као и да недвосмислено прикажу ресурсе, које локална заједница има, а који се могу синхронизовано користити, како би се побољшао положај Рома у граду Смедереву.

Мере које су предвиђене овим Локалним акционим планом ослањају се на податке прикупљене истраживањем и сарадњом са бројним институцијама и организацијама. Коришћени су подаци Градске управе града Смедерева, Националне службе за запошљавање - Филијала Смедерево, Центра за социјални рад Смедерево, основних школа, средњих школа, Предшколске установе „Наша радост“ Смедерево, Савеза ромских НВО „Смедеревски форум“, Удружења Рома „Јелена 21“.

2.2 Ток израде ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022- 2024. године

Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022- 2024. године, доноси се на период од три године, са детаљном разрадом активности.

Процес израде Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период од 2022- 2024. године заснивао се на интерактивном приступу, чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локални-спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан-укључио је различите битне актере, организационе подршке Ромима у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења положаја Рома;
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници

За потребе процеса, прикупљање и анализу основних података о положају и потребама Рома у Смедереву, коришћени су следећи извори: резултати интервјуа са потенцијалним корисницима/цама и састанка са локалним актерима, статистички подаци, Студија побољшања услова живота Рома у Малом Криваку, Извештај о реализацији Оперативног плана, који је урадио Мобилни тим за инклузију Рома града Смедерева, различити извештаји и документи локалних ромских НВО итд.

Одељак 3.

ПРИКУПЉЕНИ ПОДАЦИ

3.1 Географски подаци

Смедерево је позиционирано на $40,39^{\circ}$ северне географске ширине и $20,57^{\circ}$ источне географске дужине. Налази се у североисточном делу Републике Србије, на другој по величини европској реци Дунаву. Од престонице, Београда, удаљено је свега 46 км. Основни потенцијал града Смедерева је управо њен карактеристичан микроположај, односно изузетно повољан геосаобраћајни положај између два европска коридора - копненог X - ауто-пут и водног - VII - Дунав. Ову предност са локалног аспекта сагледавања треба максимално искористити.

Град Смедерево захвата благо заталасано низијско подручје јужног обода Панонског басена, у крајњем северо-источном делу Шумадије. Територија Града припада Подунављу и доњем Поморављу. Простире се непосредно испред ушћа Велике Мораве у Дунав, при чему (у хидрографском погледу) највећим делом припада сливу Велике Мораве.

Укупна површина града Смедерева износи $481,7 \text{ km}^2$.

Најзначајнија природна предност града Смедерева, у односу на суседне градове, али имајући у виду и остале подунавске регионе, је изузетно повољна, заправо стратешки најповољнија географско-саобраћајна локација, јер поседује најсевернију

луку која може да прими црноморске бродове. Низводно од Смедерева се налази ковински мост, који је уједно последња веза са левом обалом Дунава све до Хидроелектране „Ђердан I“.

Према Просторном плану Републике Србије, усвојеном 1996. године, град Смедерево је регионални центар и налази се на месту сустицања два приоритетна планирана појаса интензивног развоја (Савско-Дунавског и Дунавско-Велико Моравског), а у плану је да се профилише као лучки град и као мултимодално саобраћајно чвориште.

3.2 Историјски подаци

Прво помињање Смедерева под овим називом забележено је у Повељи византијског цара Василија II из 1019. године, у делу који говори о Браничевској епархији Охридске епископије.

Први писани помен о Смедереву налази се и у Повељи кнеза Лазара из 1381. године, у којој се спомиње манастир Раваница и села и имања која поклања „у Смедереву људини Богосаву с опћином и баштином“.

Град Смедерево се налази уз правац римске границе (Лимес) и Цариградског друма, што је током историје битно одређивало његов значај и улогу у историјским догађајима. Као такво, ово место има континуитет од праисторије, преко антике и средњег века, до данашњих дана. О свим тим времененима сведочи богато културно наслеђе смедеревског краја оличено у више локалитета распоређених у Граду и око њега.

Посебан значај Смедерево добија почетком петнаестог века, у доба деспота Ђурађа Бранковића, када постаје последња престоница српске средњевековне државе и седиште црквеног и привредног живота. Саграђена је Смедеревска тврђава, чији бедеми и данас стоје и сведоче о бурној прошlostи града, али и значају Смедерева који већ тада премашује локалну и регионалну димензију. Смедерево постаје центар на размеђи цивилизација, где се преплићу утицаји истока и запада.

Тврђава је смештена на десној обали Дунава, на ушћу реке Језаве у Дунав. Унутрашњи простор заузима 11 ха, а шире окружење данас залази у урбане структуре. Грађена је по узору на Цариградску тврђаву, као фортификација за одбрану и представља једну од највећих тврђава у Европи.

Након пада у турске руке, Смедерево задржава шири регионални значај као седиште Санџаката, све до 1521. године. Током шеснаестог и седамнаестог века, развило се у већу оријенталну варош. Крајем седамнаестог века, за време Аустро-турских ратова, варош је наизменично била у рукама зарађених страна, разарана је и привредно опала. У време аустријске власти, овде је био центар дистрикта.

У обновљеној српској држави Смедерево игра значајну улогу, пре свега као седиште Совета од 1805.-1807. године, али и као развијено градско насеље, трговачко седиште и главни град Смедеревске нахије.

Током читавог 19. и 20. века, некада у већој, некада у мањој мери, користећи своје потенцијале, имало је своје место у реду најразвијенијих градова Србије.

3.3 Демографски подаци и национална структура становништва

Данас на подручју града Смедерева (рачунајући и интерно расељена лица са Косова и Метохије) живи 107.528 становника, од чега у самом Граду и приградским насељима 83.768 житеља. Густина насељености општине 2006. године је 243,27 становника по km². Главни разлог наглом расту броја становника за период 2002—2006. године је услед доласка око 7.500 интерно расељених лица са Косова и Метохије, који су ово подручје интензивно населили у периоду од 1999. године, па све до данас. У граду Смедереву живи 28 различитих етничких група, од којих је, према подацима добијеним у попису из 2011. године најбројнија ромска национална мањина - 2.369.

Табела 4: Проценат мањина (према попису из 2011. године)

Албанци	Бошњаци	Бугари	Буњевци	Горанци	Југословени	Мађари	Македонци
51	7	27	6	11	110	120	291
0,05%	0,006%	0,02%	0,005%	0,01%	0,1%	0,1%	0,27%

Муслимани	Немци	Румуни	Руси	Роми	Русини	Словаци	Словенци
61	15	67	37	2369	3	13	20
0,05%	0,01%	0,06%	0,003%	2,20%	0,002%	0,01%	0,01%

Украјинци	Украјинци	Украјинци	Украјинци
161	271	139	1080
0,15%	0,25%	0,12%	1%

Подаци добијени од Републичког завода за статистику

3.4 Подаци о Ромима у Смедереву

Према званичним подацима, Рома у Смедереву има око 2.369. Према евидентији ромских удружења, Рома има око 7.500. Из наведених података се види да је у граду Смедереву, као и у већини других места у Србији, присутан проблем евидентирања ове националне мањине.

У односу на последњи попис становништва из 2011. године, забележен је пораст броја Рома на територији града Смедерева због природног прираштаја, који је двоструко већи него код осталог становништва. Такође, због велике покретљивости ромске заједнице, миграционих таласа од малих ка великим местима, неразвијених ка развијених регионима, исељавање са Косова и Метохије, допринело је да је званичан број Рома остао заправо непознат. Према подацима са последењег пописа становништва из 2011. године, 2.369 лица се изјаснило да су ромске националности и да говоре ромским језиком.

Основна обележја друштвено-економског положаја Рома у Смедереву су низак степен образовања, веома низак степен економске активности и висока незапосленост.

Већа незапосленост Рома у граду Смедереву – 32% у односу на остали део становништва.

Процент екстремно сиромашних - 11,2% у односу на 0,4% у општој популацији.

Због наведеног стања, потребно је у већој мери информисати и мотивисати Роме ка покретању сопственог посла - самозапошљавању, повећати њихову мотивацију за активно тражење посла и активније их укључити у јавни и друштвени живот. Такође, потребно је утицати на подизање нивоа свести послодаваца о значају запошљавања лица Ромске националности.

Одељак 4: SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа се користи као аналитички алат којим се утврђују унутрашњи (снаге и слабости) и спољашњи (могућности и претње) фактори који утичу на стање у одређеној области. Ова анализа пружа корисне смернице за оптимално коришћење снага и могућности ради ублажавања или отклањања идентификованих слабости и претњи. Циљ SWOT анализе је да се систематизује ситуациони анализа и да понуди смернице за дефинисање циљева и мера за њихово постизање. SWOT анализа је рађена је за шест тематских области и у њеној изради учествовали су сви чланови радне групе и учесници у радионицама. Заједничким радом утврђена су и приоритетна питања и проблеми у свакој од анализираних области.

4.1 SWOT ОБЛАСТ ОБРАЗОВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - Развијена мрежа школских и предшколских установа - Постојање менторства са ученицима који примају стипендије у средњој школи - Квалитетан и мотивисан кадар - Учествовање у пројектима и програмима које финансира Министарство просвете - ИОП тим у појединим школама	<ul style="list-style-type: none"> - У ОШ нема педагошких асистената - У предшколским установама није ангажован педагошки асистент - Недостатак капацитета у предшколским установама - Удаљеност школа и вртића од појединих насеља - Недовољна укљученост родитеља у ваннаставне активности - Лоша образовна структура становништва - Родитељи углавном не препознају значај образовања - Нису ангажовани наставници сертификованни за предавање ромског језика - Нередовност ученика у похађању наставе - Школе толеришу нередовно похађање наставе - Не субвенционише се превоз ученика средњих школа - Нема услова за ангажовање персоналног асистента - Нема добре базе података за вођење евиденције броја деце у ПУ и школама

МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године - Национална стратегија за младе у делу образовних активности - Израда Стратегије развоја образовања у Републици Србији до 2030. године - Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године и Акциони план за 2020. и 2021. године за примену стратегије за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године - Системске мере - закони и правилници о додатној подршици ученицима у инклузивном образовању, као и препознавању облика дискриминације у образовању - Државне стипендије за ученике ромске националности - Стипендије система социалне заштите и међународних организација за средњошколце и студенте ромске националности - Добра сарадња са ромским ОЦД сектором - Фондови ЕУ за финансирање пројеката у области образовања 	<ul style="list-style-type: none"> - Ниска свест припадника ромске националне заједнице о значају образовања - Низак животни стандард ромске популације - Недостатак финансијских средстава из Републичког буџета - Ковид 19; онлајн настава због ковида - недостатак информатичке опреме и инфраструктуре (личне опреме)

Када је у питању област образовања, поред законског оквира као највећу снагу Град Смедерево препознаје сензибилисан и обучен кадар и добру сарадњу са школама. Истичу да је велики проценат инклузије ромске деце у образовни систем, чему вероватно доприноси и спровођење медијске кампање о значају укључивања Рома и Ромкиња у систем образовања, као и добра политичка воља за унапређење положаја Рома и Ромкиња и инклузију. Значајна је и подршка споља, као што су стипендије за ученике ромске националности (државне и од међународних организација, као и развијен ромски ОЦД сектор). Ипак, постоје и многобројне препреке. На првом месту издваја се генерално ниска свест припадника ромске националне заједнице о значају образовања. Такође, непостојање базе података са релевантним подацима о образовању Рома и Ромкиња и недостатак анализа потреба за укључивање деце ромске националности у различите програме образовања, представљају значајан проблем. Као слабост наглашава се и недовољан рад са родитељима ромске националности и њихова недовољна укљученост у раду Савета родитеља. Као могућност за унапређење стања у овој области општина свакако истиче Стратегију за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији која траје до 2025 године, као и друге стратегије, политике, и релевантан правни оквир. Такође, треба искористити добру сарадњу са ромским ОЦД сектором и расположиве фондове ЕУ и других донатора за финансирање пројеката у области образовања. Ситуација са пандемијом вируса Ковид 19 свакако

представља најактуелнију претњу. Поред тога, значајни су и недостатак финансијских средстава из Републичког буџета и неодобравање пројекта за социјалну инклузију Рома и Ромкиња, као и опште низак животни стандард ромске популације. **Као приоритет у области образовања**, радна група је идентификовала: потребу повећања обухвата деце и младих у систем образовања, што укључује информисање родитеља о значају предшколског и основношколског образовања, обезбеђивање података о броју деце која имају законску обавезу да похађају предшколски и школски програм, смањење осипања деце и младих из система образовања, обезбеђење подстицаја за учешће и напредовање деце у свим нивоима образовања.

4.2 SWOT ОБЛАСТ ЗАПОШЉАВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> - НСЗ располаже адекватним кадровима и опремом за рад са незапосленим лицима, укључујући рад са категоријама теже запошљивих лица и ОСИ - Велика и ажурирана база података - НСЗ располаже подацима разврстаним по националној припадности - Постојање мера АПЗ 	<ul style="list-style-type: none"> - Одступање стварног броја лица ромске националности и броја оних који се тако изјашњавају из разлога што изјашњавање о националној (етничкој) припадности није обавезан податак - Слаба мотивисаност лица ромске националности за укључивање у мере АПЗ због комплексних захтева и процедуре - Слаба информисаност ромске популације о правима и обавезама које имају пријављивањем на евиденцију НСЗ - Неприступачност информационих технологија (интернет, имејл) - Велики број дугорочно незапослених лица из ромске популације - Велики број корисника новчане социјалне помоћи
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> - Интеграција Србије у ЕУ и Преговарачко поглавље 23 - ИПА фондови - Програми и мере АПЗ Националне службе за запошљавање - Средства из буџета града Сmedereva - Странни инвеститори - Саветници у НСЗ и ЦСР - Запошљавање Рома и Ромкиња у јавним установама у складу са Законом (пропорционална заступљеност националних мањина) - Законски и стратешки оквир 	<ul style="list-style-type: none"> - Рад „на црно“ припадника ромске популације, посебно корисника новчане социјалне помоћи - Недовољна мотивисаност приликом тражења посла - Подређен положај жена у ромској заједници због традиције, културе, обичаја и др. - Послодавци нису мотивисани да запошљавају лица ромске националности због предрасуда према Ромима - Неповољна образовна структура незапослених лица ромске националности

Највећу снагу у области запошљавања представља чињеница што Национална служба за запошљавање располаже адекватним кадровима и опремом за рад са незапосленим лицима, укључујући рад са категоријама теже запошљивих лица и ОСИ, а располаже и великим и ажурном базом података. Такође, треба истаћи добру сарадњу са Националном службом за запошљавање – Филијала Смедерево, Центром за социјални рад Смедерево и Школом која се бави и функционалним основним образовањем одраслих, као и постојање мера АПЗ који су намењени лицима ромске националности и у којима су они приоритетна група за укључивање. Слабости су мања информисаност Рома и Ромкиња о правима и обавезама које имају пријављивањем на евиденцију НСЗ. Додатно, слабост су и неприступачност информационих технологија припадницима ромске националности и њихова неповољна образовна структура. Треба истаћи и свеприсутан „рада на црно“ припадника ромске популације, немотивисаност послодаваца да запошљавају лица ромске националности због предрасуда и недовољна мотивисаност ромске популације приликом тражења посла и за укључивање у мере АПЗ, а због комплексних захтева и процедура. Могућности представљају доступне мере АПЗ Националне службе за запошљавање, отварање радних места од стране постојећих и новоотворених послодаваца, као и укључивање лица без школе у програм Функционалног основног образовања одраслих.

На основу анализе, идентификовани су следећи приоритети: усвајање ЛАП-а за запошљавање; усаглашавање података о националној припадности; повећање мотивисаности лица ромске националности за укључивање у мере АПЗ; унапређење информисаности ромске популације о правима и обавезама која имају пријављивањем на евиденцију НСЗ; приступачност информационих технологија припадницима ромске националности; смањење дугорочно незапослених и корисници новчане социјалне помоћи ромске националности; побољшање образовне структуре незапослених лица ромске националности; смањење „рада на црно“ припадника ромске националности; подизање мотивације ромске популације приликом тражења посла и мотивисање послодаваца за запошљавање лица ромске националности.

4.3 SWOT ОБЛАСТ СТАНОВАЊЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Израда ПТД за водоводну мрежу у насељу Мали Кривак Развијен и едукован Ромски ОЦД сектор Политичка волја ЈЛС за решавање питања становаша Рома и Ромкиња 	<ul style="list-style-type: none"> Нерешени имовинско-правни односи Нелегализовани објекти Руинирани стамбени објекти Лоша инфраструктурна опремљеност Вишечлана ромска домаћинства Непостојање социјалних станови Не постоји буџетска линија за решавање стамбених проблема Непостојање студије/анализе о броју појединачних објеката по насељима у граду Смедереву које користе Роми и Ромкиње, а који су неусловни за становаша
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији (2016-2025. године) Закон о озакоњењу објеката Национална стратегија социјалног становаша Национална легислатива у области заштите животне средине Национални стратешки оквир у области заштите животне средине Национална стамбена стратегија (у изради) Фондови ЕУ и других донатора за финансирање пројеката Подршка надлежних министарстава Добра сарадња са ромским ОЦД сектором Могућност изградње социјалних станови 	<ul style="list-style-type: none"> Непостојање слободних парцела за изградњу социјалних станови на територији града Смедерева Низак животни стандард ромске популације Ковид 19 и друге болести Недостатак финансијских средстава из Републичког буџета

Снаге представљају израђена ПТД-а за изградњу водоводне мреже у насељу Мали Кривак, као и политичка волја града за решавање питања становаша Рома и Ромкиња. Додатно, значајна је сарадња са свим актерима везаним за решавање питања

социјалног становиња Рома и Ромкиња и развијен и едукован ромски ОЦД сектор. Шансу представљају и релевантне стратегије и законски оквир, фондови ЕУ и других донатора, добра сарадња са ОЦД ромским сектором и подршка надлежних министарстава. На основу анализе, идентификовани су следећи приоритети: унапредити плански основ за побољшање стања у ромским насељима и унапредити комуналну инфраструктуру у подстандардним насељима.

На основу претходне анализе, може се закључити да су главне снаге локалне заједнице постојање локалних стратешких докумената, стабилна политичка клима, стабилан извор финансирања, висока свест и заинтересованост локалне самоуправе, постојање Савета за побољшање положаја Рома града Смедерева, Мобилног тима за инклузију Рома града Смедерева, Савета за запошљавање и Локалног савета за социјална питања.

Најважније могућности из ширег окружења су: доступност различитих фондова, подршка међународних владиних и невладиних организација, заинтересованост међународних донатора, нова оријентација политике Републике Србије у решавању проблема Рома. Оне би требало да чине кључну основу за будуће планирање и за ублажавање најважније слабости- недостатак координације између локалне самоуправе и НВО, недостатак информатичке повезаности између локалних установа и препрека из окружења - непостојање савремених закона из ове области, низак ниво животног стандарда у земљи, маргинализована питања проблема ромске националне мањине.

Анализом заинтересованих страна идентификоване су кључне заинтересоване стране за унапређење положаја Рома у граду Смедереву, које су диференциране на крајње кориснике/це услуга (различите групе ромска националне мањине) и кључне партнere у локалној самоуправи у развијању и примени мера и програма.

На основу Анализе заинтересованих страна, може се закључити следеће:

Ромска национална мањина у граду Смедереву, слично другим градовима и општинама у Републици Србији, претставља веома хетерогену групу у оквиру које се може, по различитим критеријумима, издвојити већи број подгрупа. Специфичност града Смедерева је да има једно од највећих ромских насеља, а познато је да је приоритет Декаде решавање проблема ромских насеља, која нису легализована. Поред ове групе, постоје и друге групе, које су социјално рањиве и очекују организовану друштвену подршку (стари без породичне подршке и прихода, вишечлане породице, радно способни незапослени без одговарајуће квалификације)

4.4 SWOT ОБЛАСТ ЗДРАВЉЕ

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Развијена мрежа здравствених установа • Доступност здравственог система ромској популацији у њиховим насељима • Добра сарадња институција на локалу у области здравствене заштите као и постојање планова превентивних и скрининг програма • Покрivenost ромских насеља услугама патронажне службе • Висок проценат Рома и Ромкиња који поседују здравствену књижицу и лична документа • Постојање Савета за здравље • Постојање институције Заштитника права пацијената (остваривање права на здравствену заштиту) • Постојање средстава из буџета Града, која су намењена за унапређење здравља и социјалног статуса осетљивих категорија становника 	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање планских истраживања и систематизованих података о здрављу Рома и Ромкиња • Непостојање здравствених медијатора/ки • Слаб одзив ромске популације на превентивне прегледе и скрининг програме • Ниска свест о значају превентивних прегледа и лечењу незаразних хроничних болести • Угрожено репродуктивно здравље Ромкиња (малолетничке трудноће, абортуси, контраиндикације) • Непостојање саветника за ментално здравље
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Закон о здравственој заштити (обавезни видови здравственог осигурања) • Закон о правима пацијената • Национални програми за превенцију заразних и незаразних болести • Програми јавног здравља • Сарадња са Министарством здравља • Активности и пројекти Министарства (некадашње Канцеларије) за људска и мањинска права • Сарадња са Заштитником грађана и Повереницом за заштиту равноправности • Националне асоцијације које подржавају локалне иницијативе за подизање квалитета живота Рома и Ромкиња • Донаторски програми намењени унапређењу положаја ромске популације 	<ul style="list-style-type: none"> • Непримењивање законске регулативе • Неодобравање пројекта и локалних иницијатива за унапређење социјалне инклузије Рома • Незаинтересованост ресорних министарстава за решавање проблема на локалном нивоу • Недостатак финансиских средстава из републичког буџета за унапређење положаја Рома • Низак животни стандард • Недостатак еколошке културе

У области здравствене заштите Рома и Ромкиња у Смедереву значајну снагу представља разграната мрежа установа примарне здравствене заштите у којима су услуге здравствене заштите доступне ромској популацији, као и висок проценат лица ромске националности који поседују здравствену књижицу. Такође, из градског буџета се издвајају средстава која су намењена унапређењу здравља и социјалног статуса осетљивих категорија становника. Постоје и институционални механизми, попут Савета за здравље и Заштитника права пацијената, а значајна је и подршка актера из цивилног сектора који спроводе активности у области унапређење здравља Рома. Међутим, постоји и низ слабости које отежавају инклузију Рома у области здравствене заштите, као што су: непостојање здравственог медијатора/ке, непостојање систематизованих података о здрављу локалне ромске популације, низак животни стандард и лоши хигијенско-санитарни услови живота у комбинацији са ниском свешћу о значају превентивних прегледа и потреби лечења хроничних незаразних болести. Као главне шансе за унапређење здравља Рома, идентификовани су национални програми и кампање усмерене на превенцију заразних и незаразних болести, уз оствараивање блиске сарадње са великим бројем институција и државних установа које спроводе надлежности и овлашћења у области унапређења положаја ромске националне мањине.

4.5 SWOT ОБЛАСТ СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђено финансирање права и услуга социјалне заштите у складу са постојећом Одлуком Сензабилисаност стручних радника ЦСР за препознавање потреба лица ромске националности Добра међусекторска сарадња у области социјалне заштите Стручан кадар (мотивација, образовање, вештине) Обезбеђеност средстава (средства из буџета Града, ЕУ фондова, других фондова..) Непосредан контакт и познавање бројних ромских породица на територији града Смедерева Препознате потребе ромске популације на плану социјалне заштите <p>Постојање ромских удружења</p>	<ul style="list-style-type: none"> Недовољно дефинисана сарадња и координација свих релевантних система (здравство, образовање, социјална заштита..) у циљу инклузије Рома и Ромкиња Непостојање „социјалне карте“ ромског становништва Непостојање програма који утичу на суштинско укључивање Рома и Ромкиња у заједницу Непостојање програма орјентисаних на дуготрајну подршку и праћење капацитета и компетенција породице за пружање адекватне васпитне и образовне подршке деци. Мали број стручних радника са високо профилисаним вештинама и знањима који би спроводили пројекте који се односе на инклузију Рома и Ромкиња Ромска удружења нису лиценцирана за пружање услуга социјалне заштите Недовољна информисаност Рома и Ромкиња о правима из области социјалне заштите Значајан број жена и девојака ромске националности су жртве насиља у породици <p>Рано заснивање брачних и ванбрачних заједница између малолених лица</p>
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња за период 2016-2025. године Постојање националних и стратешких докумената у области социјалне заштите (Закон о социјалној заштити, Породични закон, Одлука о правима социјалне заштите у граду Смедереву) Закон о забрани дискриминације Закон о социјалном становаштву Сарадња са надлежним министарствима, независним телима, Републичким заводом за социјалну заштиту и другим релевантним органима и институцијама Сарадња са СКГО, СИПРУ Добра сарадња са ромским удружењима Опредељена средства за спровођење будућих пројеката који за циљ имају инклузију Рома и Ромкиња ЕУ фондови и фондови других донатора 	<ul style="list-style-type: none"> Недовољно дефинисана сарадња и координација свих релевантних система (здравство, образовање, социјална заштита) у циљу инклузије Рома и Ромкиња Непостојање „социјалне карте“ ромског становништва Непостојање програма који утичу на суштинско укључивање Рома и Ромкиња у заједницу <p>Непостојање програма орјентисаних на дуготрајну подршку и праћење капацитета и компетенција породице за пружање</p>

У области социјалне заштите велику снагу представља то што је обезбеђено финансирање права и услуга социјалне заштите у складу са постојећом Одлуком, тј. што су обезбеђена средства из различитих извора. Такође, ангажован је стручан кадар, а нарочито је значајна сензибилисаност стручних радника Центра за социјални рад Смедерево за препознавање потреба ромске мањине. Постоје активна ромска удружења, што доприноси и непосредном контакту са ромским породицама на територији Града и препознавању потреба ромске популације. Ипак, није доволно дефинисана сарадња свих релевантних подсистема у циљу инклузије Рома и Ромкиња. Не постоји „социјална карта“ ромског становништва, као ни програми који утичу на суштинско укључивање Рома и Ромкиња у заједницу, дуготрајну подршку и праћење капацитета и компетенција породице за продужање адекватне васпитне и образовне подршке деци, ни локални механизми за инклузију Рома и Ромкиња. Такође, мали је број стручних радника са високо профилисаним вештинама и знањима који би спроводили пројекте који се односе на инклузију Рома и Ромкиња, док ромска удружења нису лиценцирана за пружање услуга социјалне заштите. Посебан проблем представља рано заснивање брачних и ванбрачних заједница између малолетних лица, као и велики број жена и девојака ромске националности које су жртве насиља у породици. Треба искористити постојање националних и стратешких докумената у области социјалне заштите и других релевантних закона и стратегија, као и сарадњу са надлежним министарствима, независним телима, Републичким заводом за социјалну заштиту и другим релевантним органима и институцијама, као и ромским удружењима. Највећу претњу свакако представља културолошко наслеђе, које подразумева патријахални модел породице, али и предрасуде и дискриминација од стране већинског становништва и недовољна мотивисаност ромске популације за програме који нису орјентисани на пружање непосредне материјалне помоћи. Такође, спор је прилив средстава из доступних фондова за инклузију Рома и Ромкиња, при чему ромска удружења немају сопствене ресурсе за реализацију пројеката.

Одељак 5.

ОПШТИ, ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

За град Смедерево дефинисан је један општи циљ, 5 посебних циљева и 11 мера.

Општи циљ:

„Побољшање квалитета живота Ромкиња и Рома на територији града Смедерева“.

Ради реализације општег циља, за сваку анализирану област дефинисан је по један **посебан циљ**:

1. Повећана укљученост деце и младих ромске националности на свим нивоима образовања и подизање видљивости ромске културе и идентитета;
2. Унапређен положај Рома и Ромкиња на тржишту рада и повећање њихове запошљивости;
3. Унапређени услови становља Рома и пружена подршка у поступку озакоњења бесправно саграђених објеката;
4. Већа доступност примарне здравствене заштите и унапређење репродуктивног и општег здравља свих категорија ромског становништва;
5. Унапређена информисаност и приступ правима и услугама из области социјалне заштите за све категорије ромског становништва.

За сваки посебан циљ, дефинисане су мере чија реализација треба да допринесе његовом постицању.

Област: образовање

Посебан циљ 1:

- Повећана укљученост деце и младих ромске националности на свим нивоима образовања и подизање видљивости ромске културе и идентитета.

Мере:

- 1.1. Обезбеђивање материјалне и стручне подршке родитељима, деци и ученицима ромске националности у циљу потпунијег обухвата образовним установама на свим нивоима образовања уз делотворну превенцију напуштања школовања
- 1.2. Подршка ромским културним установама и организацијама за унапређивање њихових програмских и пројектних активности из области ромске традиције, културе и информисања на матерњем језику

Област: запошљавање**Посебан циљ 2:**

- Унапређен положај Рома и Ромкиња на тржишту рада и повећање њихове запошљивости

Мере:

- 2.1. Подизање нивоа информисаности ромске популације о могућностима запошљавања
- 2.2. Повећано укључивање у мере активне политике запошљавања ради већег учешћа радно способних Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада
- 2.3. Обуке за дефицитарна занимања ради повећања конкурентности Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада

Област: становање**Посебан циљ 3:**

- Унапређени услови становања Рома и пружена подршка у поступку озакоњења бесправно саграђених објеката.

Мере:

- 3.1. Унапређење планског основа за побољшање стања у ромским насељима
- 3.2. Унапређење комуналне инфраструктуре у подстандардним насељима

Област здравствена заштита**Посебан циљ 4:**

- Већа доступност примарне здравствене заштите и унапређено репродуктивно и опште здравље свих категорија ромског становништва.

Мере:

- 4.1. Подизање нивоа информисаности о могућностима коришћења програма и услуга из домена здравствене заштите од стране ромске популације, уз нагласак на посебно осетљиве групе, младе и лица 65+
- 4.2. Унапредити здравље и развој ромске деце и омладине кроз побољшан приступ превентивним прегледима и промоцију здравих стилова живота

Област: социјална заштита

Посебан циљ 5:

- Унапређена информисаност и приступ правима и услугама из области социјалне заштите за све категорије ромског становништва.

Мере:

- 5.1. Унапредити канале комуникације између институција из домена социјалне заштите и ромске заједнице
- 5.2. Подстицање укључивања ромске деце и породица које су у ризику од насиља и злоупотребе у постојеће програме и мере подршке из домена социјалне заштите

Одељак 6: МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЛАП-А

Овим Акционим планом детаљно се разрађују постављени циљеви. У њему су дефинисани активности/пројекти, носиоци активности, партнери, потребна финансијска средства и извори, као и показатељи за мерење успешности реализације планираних активности/пројекта.

ОПШТИ ЦИЉ:	Побољшање квалитета живота Ромкиња и Рома на територији града Смедерева					
Показатељи на нивоу општег циља	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
Обухват ромске деце средњим образовањем	%	2021.	30%	2025.	60%	Градска управа града Смедерева Одељење за јавне службе Извештај о упису
Обухват Рома и Ромкиња услугама здравствене заштите	%	2021.	70%	2025.	95%	Градска управа града Смедерева Одељење за јавне службе
Обухват незапослених лица ромске националности мерама активне политике запошљавања	%	2021.	35%	2025.	60%	Извештај НСЗ – Филијала Смедерево

6.1 Област образовање

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:	Повећање укључености деце, младих и одраслих лица ромске националности на свим нивоима образовања и подизање видљивости ромске културе и идентитета					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
Повећан број ромске деце укључене у предшколски програм	Број	2020/2021		2024.		Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева
Број ромске деце уписане у средње школе у односу на број деце која су завршила основну школу	%	2021.	25%	2024.	45%	Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева
Смањен број деце која напуштају школавање	Број	2019/2020		2024.		Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева
Број одраслих лица ромске националности укључених у програм функционалног основног образовања одраслих	Број	2019/2020	10	2024.	20	Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева, ШООО

Мера 1.1		Обезбеђивање материјалне и стручне подршке родитељима, деци и ученицима ромске националности у циљу потпунијег обухвата образовним установама на свим нивоима образовања уз делотворну превенцију напуштања школовања		Тип мере:	11 Информативно-едукативна мера	
Ноцилац мере:		Град Смедерево, Одељење за јавне службе		Партнери	Мобилни тим, предшколске установе, основне школе, школска управа	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:	Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	7.710.000,00	Вредност финансијских средстава по годинама		2022.- 2.455.000,00 2023.- 2.565.000,00 2024.- 2.690.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС: 9.000.000,00 РСД Донатори и остали:
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности	
Број одржаних информативних радионица за родитеље деце ромске националности		Број	2020/2021	1	2022	2023
Број додељених стипендија за ученике средњих школа ромске националности		Број	2020	44	50	50

							Смедерева
Број додељених стипендија за студенте ромске националности	Број	2020/2021	0	2	4	5	Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева

11 У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“, бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулативне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства	Бредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
1.1.1	Едукативне радионице за ромске родитеље о значају васпитања и образовања деце у раном узрасту и обезбеђивању континуитета у образовању	Градска управа града Смедерева- Одељење за јавне службе	ОЦД, Предшколска установа „Наша радост“	2022-2024.	75.000,00 РСД	2022- 25.000,00 РСД 2023.- 25.000,00 РСД 2024.- 25.000,00 РСД	Буџет Града 75.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
	Обезбеђивање	Градска	Мобилни тим	2022-2024.			

1.1.2	подршке и помоћи родитељима у процесу уписа деце у програме предшколског васпитања и образовања	управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	ОЦД		/	/	Из редовних активности
1.1.3	Радионице у школама за информисање родитеља ромске деце о постојећим локалним институционалним мерама материјалне подршке за укључивање и опстајање деце/ученика у систем образовања (превоз, ужина, боравак, школски прибор...)	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	Мобилни тим Школска управа Основне школе ОЦД	2022-2024.	/	/	Из редовних активности
1.1.4	Инфо сесије за информисање родитеља и ученика о афирмативним	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	Школска управа ОЦД Мобилни тим	2022-2024.	150.000,00 РСД	2022.-50.000,00 РСД 2023.-50.000,00 РСД 2024.-50.000,00	Буџет Града 150.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а

	мерама за упис ромских ученика у средње и више школе и на факултете					РСД	
1.1.5	Подршка укључивању родитеља ромске деце у савете родитеља	Мобилни тим	Мобилни Тим	2022-2024.	/	/	Из редовних активности
1.1.6	Стипендије за средњошколце ромске националности	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе			6.810.000,00 РСД	2022.- 2.270.000,00 РСД 2023.- 2.270.000,00 РСД 2024.- 2.270.000,00 РСД -	Буџет Г 6.810.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
1.1.7	Стипендије за студенте ромске националности	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе		2022-2024.	675.000,00 РСД	2022.- 110.000,00 РСД 2023.- 220.000,00 РСД 2024.- 345.000,00 РСД -	Буџет Града 675.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
1.1.8	Професионална оријентација за ученике 8. разреда	Школска управа-школе	Мобилни тим ОЦД	2022-2024.	/	/	Из редовних активности

Мера 1.2		Подршка ромским организацијама за унапређивање њихових програмских и проектних активности из области ромске традиције, културе и информисања на матерњем језику		Тип мере:		Институционално-управљачка мера	
Ноцилац мере:				Партнери			
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	2.200.000,00	Вредност финансијских средстава по годинама		2022.-600.000,00 2023.-800.000,00 2024- 800.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС: Донатори и остали	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број подржаних пројекта ОЦД из области ромске културе и идентитета		Број	2021.	0	3	5	5
Број подржаних културних догађаја из домена ромске културе и идентитета		Број	2021.	0	1	2	2

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
1.2.1	Обезбедити финансирање/суфинансирање реализације програмских активности локалних РОЦД за промоцију традиције и културе Рома	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	РОЦД	2022-2024.	600.000,00 РСД	2022.- 200.000,00 РСД 2023.- 200.000,00 РСД 2024.- 200.000,00 РСД	Буџет Града 600.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
1.2.2	Финансирање најбољег пројекта из домена ромске културе и идентитета по позиву	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	ОЦД	2022-2024.	1.000.000,00 РСД	2022.- 200.000,00 РСД 2023.- 400.000,00 РСД 2024.- 400.000,00 РСД	Буџет Града 1.000.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
1.2.3	Организација обележавања значајних догађаја који су везани за културни идентитет Рома (8. април, Светски дан Рома)	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	РОЦД	2022-2024.	600.000,00 РСД	2022.- 200.000,00 РСД 2023.- 200.000,00 РСД 2024.-	Буџет Града 600.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а

						200.000,00 РСД	
--	--	--	--	--	--	-------------------	--

6.2 Област запошљавање

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Унапређен положај Рома и Ромкиња на тржишту рада и повећање њихове запошљивости					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
Број лица ромске националности укључених у формално тржиште рада кроз мере АПЗ НСЗ		Број	2020/2021	/	2024.	10	Одељење за јавне службе Градске управе града Смедерева
Број Рома и Ромкиња који су прошли неку обуку из домена запошљавања		Број	2021.	15	2024.	40	Одељење за јавне службе градске управе града Смедерева; Извештај НСЗ

Мера 2.1		Подизање нивоа информисаности ромске популације о могућностима запошљавања	Тип мере:		Информативна мера
Ноцилац мере:		НСЗ	Партнери		Град Смедерево
Период спровођења:		2022-2024.	Потребне измене прописа:		Не
Укупно процењена финансијска	0,00 РСД	Вредност финансијских	0,00 РСД	Укупно процењена финансијска	Буџет ЈЛС: 0,00 РСД Донатори и остали:

средства за меру (РСД)		средстава по годинама		средства за меру по изворима финансирања	0,00 РСД		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2023.	2024.	
Број информисаних лица ромске националности о правима и обавезама која имају пријављивањем на евиденцију НСЗ	Број	2021.	2	2	3	3	Листе присутних, Извештај Мобилног тима за инклузију Рома града Смедерева и Извештај НСЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
2.1.1	Информисање чланова ромских удружења о мерама активне политике запошљавања ради даљег	НСЗ	ОЦД, Мобилни тим	2022-2024.	/	/	Из редовних активности

	информисања шире ромске заједнице						
2.1.2	Инфо - дани у ромским насељима о актуелним јавним позивима и конкурсима за коришћење мера АПЗ	НСЗ	ОЦД, град Смедерево, Мобилни Тим	2022-2024.	/	/	Из редовних активности
2.1.3	Радионице за оснаживање Ромкиња за коришћење мера АПЗ	ОЦД, град Смедерево. Мобилни тим	НСЗ	2022-2024.	/	/	Из редовних активности

Мера 2.2		Повећано укључивање у мере активне политике запошљавања ради већег учешћа радно способних Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада		Тип мере:		Информативно-едукативна мера		
Ноцилац мере:		НСЗ		Партнери		Град Смедерево		
Период спровођења:		2022-2024 .		Потребне измене прописа:		Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	2.000.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2023. - 1.000.000,00 РСД 2024. - 1.000.000,00 РСД	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС:2.000.000,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере	
Број лица ромске националности која су прошла неку од обука у организацији НСЗ		Број	2021.	/	2022.	2023.	2024.	
Број додељених субвенција послодавцима који запошљавају лица ромске националности		Број	2021.	0	0	5	5	Град Смедерево, Одељење за привреду

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
2.2.1	Обука ромског становништва за активно тражење посла	НСЗ	Град Смедерево	2024.	/	/	Из редовних активности
2.2.2	Субвенције послодавцима који запошљавају Роме и Ромкиње	Градска управа града Смедерева, Одељење за привреду	Национална служба за запошљавање, Филијала Смедерево, послодавци	2024.	2.000.000,00 РСД	2023.- 1.000.000,00 РСД 2024.- 1.000.000,00 РСД	Буџет Града Смедерева 2.000.000,00 РСД

Мера 2.3		Обуке за дефицитарна занимања ради повећања конкурентности Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада		Тип мере:		Информативно - едукативна мера	
Ноцилац мере:		Град Смедерево		Партнери		ОЦД, НСЗ	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	1.200.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2022.-400.000,00 РСД 2023.-400.000,00 РСД 2024.- 400.000,00 РСД	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС:1.200.000,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број лица ромске националности који су прошли неку од обука за дефицитарна занимања		Број	2020.	15	2022.	2023.	2024.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
2.3.1	Обука Ромског становништа за дефицитарна занимања	Град Смедерево	ОЦД, НСЗ	2022-2024.	1.200.000,00 РСД	2022.- 400.000,00 РСД 2023.- 400.000,00 РСД 2024.- 400.000,00 РСД	Буџет Града 1.200.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а

6.3 Област становање

Унапређени услови становања Рома						
ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
Број ромских насеља обухваћених изменама и допунама планске/урбанистичке документације	Број	2020/2021	0	2024.	1	Извештај Одељења за имовинско правне и комуналне послове
Број породица чије је стамбено питање решено		2021.	/	2024.	15	Извештај Одељења за имовинско правне и комуналне послове
Број ромских насеља у којима је побољшана комунална опремљеност	Број	2021.	1	2024.	2	Извештај Одељења за имовинско правне и комуналне послове

Мера 3.1		Унапређење планског основа за побољшање стања у ромским насељима		Тип мере:		Институционално - управљачка мера	
Ноцилац мере:		Градска управа града Смедерева- Одељење за имовинско правне и комуналне послове		Партнери		ЈП Урбанизам	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Да	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	15.000.000,00	Вредност финансијских средстава по годинама		2023.- 15.000.000,00	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања		Буџет ЈЛС: 0,00 РСД Донатори и остали: 15.000.000,00 РСД
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број нових донетих/измењених планских докумената за ромска насеља		Број	2021.	0	0	1	1
Покренута иницијатива за измену плана генералне регулације за насеље Мали Кривак		Да Не	2021.	Не	Да	-	-

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
3.1.1	Покретање иницијативе за измену допуну плана генералне регулације за насеље Мали Кривак	Градска управа града Смедерева-Одељење за имовинско правне и комуналне послове	ЈП Урбанизам Смедерево	2022. година	/	/	/
3.1.2	Израда плана детаљне регулације- насеље Мали Кривак	Градска управа града Смедерева-Одељење за имовинско правне и комуналне послове	ЈП Урбанизам Смедерево	2024. година	16.500.000,00	2023.- 16.500.000,00 РСД	Буџет ЈЛС: 1.500.000,00 Донатори и остали: 15.000.000,00 РСД

Мера 3.2		Унапређење комуналне инфраструктуре у подстандардним насељима		Тип мере:		Институционално-управљачка-организациона мера		
Ноцилац мере:		Градска управа града Смедерева- Одељење за имовинско правне и комуналне послове, Одељење за ЛЕР			Партнери		Стручне организације	
Период спровођења:		2022-2024.			Потребне измене прописа:	Да		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)			Вредност финансијских средстава по годинама				Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС: 5.000.000,00 РСД Донатори и остали: 50.000.000,00 РСД
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере	
Број ромских насеља у којима је унапређена канализациона и водоводна мрежа		Број	2021.	0	0	1	1	Извештај Одељења за имовинско правне и комуналне послове

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
3.2.1	Изградња водоводне мреже у насељу Мали Кривак	Град Смедерево	Стручне организације	2024.	55.000.000,00	2023.- 55.000.000,00	Буџет Града: 5.000.000,00 РСД Донатори и остали: 50.000.000,00 РСД

6.4 Област здравствена заштита

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:	Већа доступност примарне здравствене заштите и унаапређење репродуктивног и општег здравља свих категорија					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
% младих Рома и Ромкиња који су користили превентивне прегледе у односу на број лица обухваћених информационо - едукативним догађајима	%	2021.	/	2024.	40%	Извештај Мобилног тима
% старијих лица ромске националности која користе услуге из домена здравствене заштите у односу на број лица која су обухваћена теренским посетама и кампањама	%	20121	Н.п	2024	40%	Извештај Мобилног тима

Мера 4.1		Подизање нивоа информисаности о могућностима коришћења програма и услуга из домена здравствене заштите од стране ромске популације, уз нагласак на посебно осетљиве групе младих и лица и лица старијих од 65 година		Тип мере:		Информационо-едукативна	
Ноцилац мере:		Дом здравља		Партнери		Мобилни тим, Град Смедерево, ОЦД	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	80.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2024.-80.000,00 РСД	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет Града: 80.000,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број информационих активности о постојећим здравственим превентивним услугама		Број	2020.	0	1	1	1
Број израђених промотивних материјала из домена здравствене заштите		Број	2020.	0	1	1	Дом здравља, Водич, примерак промотивног материјала

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
4.1.1	Едукативне радионице за подизање свести родитеља о значају вакцинације	Дом здравља	Мобилни тим	2024.	/	/	Из редовних активности
4.1.2	Информативне кампање у ромским насељима о постојећим услугама ДЗ	Дом здравља, Здравствени медијатор	ОЦД	2024.	/	/	Из редовних активности
4.1.3	Израда водича за промоцију постојећих институција и механизама за заштиту права пацијената и добијања бесплатне правне помоћи у области здравствене заштите	Градска управа града Смедерева Одељење за јавне службе, Одсек за социјалну и здравствену заштиту	Дом здравља, Општа болница Мобилни тим	2024.	40.000,00 РСД	2024- 40.000,00	Буџет Града: 4.0.000,00 РСД
4.1.4	Кампање у ромским насељима	Дом здравља	Мобилни	2024.			Из редовних активности

	ради информисања старог становништва(65+) о постојећим превентивним програмима и услугама у ДЗ		ТИМ		/	/	
4.1.5	Израда и дистрибуција промотивног материјала на тему очувања репродуктивног здравља за младе	Дом здравља	Град Смедерево, ОЦД, ОШ, ЗМ	2024.	40.000,00	2024.- 40.000,00 РСД	Буџет Града: 40.000,00 РСД

Мера 4.2		Унапредити здравље и развој деце и омладине ромске националности кроз побољшан приступ превентивним прегледима и промоцију здравих стилова живота		Тип мере:		Информационо-едукативна мера	
Ноцилац мере:		Дом здравља		Партнери		Град Смедерево, спортски клубови, ОЦД	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Да	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	450.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2023.- 150.000,00 РСД 2024.- 150.000,00 РСД 2024.- 150.000,00 РСД	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет Града: 0,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број едукација деце и омладине у ромским насељима		Број	2021.	0	1	2	Извештај Мобилног тима
Број подржаног чланства деце и омладине ромске националности у спортским клубовима		Број	2021.	0	15	15	Извештај спорских клубова

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
4.2.1	Израда и дистрибуција промотивног материјала о услугама и програмима Саветовалишта за младе	Дом здравља	ЗМ, ОЦД, Мобилни тим	2022-2024.	/	/	Из редовних активности
4.2.2	Финансијска подршка учлањивања деце ромске националности у спортске клубове	Градска управа града Смедерева, Одељење за јавне службе	Спортски клубови	2022-2024.	450.000,00 РСД	2022.- 150.000,00 РСД 2023.- 150.000,00 2024.- 150.000,00	Буџет Града 450.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
4.2.3	Едукативне радионице у основним школама о значају здраве исхране и здравих стилова живота	Дом здравља	ЗМ, ОЦД, Мобилни тим	2022-2024.	/	/	Из редовних активности

6.5 Област социјална заштита

ПОСЕБАН ЦИЉ 5:	Унапређена информисаност и приступ правима и услугама у области социјалне заштите за све категорије ромског становништва					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извори провере
% корисника ромске националности који су остварили права из домена социјалне заштите у односу на број лица обухваћених информациононим догађајима	%	2021.	/	2024.	30%	Извештај ЦСР Извештај надлежног органа града Смедерева
Број лица ромске националности у ризику од насиља и злоупотребе обухваћени информационо- едукативним догађајима	%	2021.	/	2024.	100	Листе присутности Извештаји мобилног тима

Мера 5.1		Унапредити канале комуникације између институција из домена социјалне заштите и ромске заједнице		Тип мере:		Информационо едукативна	
Ноцилац мере:		Дом здравља		Партнери		Мобилни тим, град Смедерево, ОЦД	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	50.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2023.-50.000,00 РСД	Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС: 50.000,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Спроведено истраживањ о искуствима ромске заједнице у вези са услугама социјалне заштите		Да Не	2020.	Не	2022.	2023.	2024.
				0	Да	0	Анализа података

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
5.1.1	Организовање перманентних састанака представника институција и представника већих ромских насеља- фокус група	Градска управа града Смедерева- Одељење за јавне службе	ЦСР, Мобилни тим, ОЦД	2022-2024.	/	/	/
5.1.2	Израда и дистрибуција водича за остваривање права из домена социјалне заштите прилагођен корисницима	Градска управа града Смедерева- Одељење за јавне службе	ЦСР	2023.	50.000,00 РСД	2023.- 50.000,00 РСД	Буџет града 50.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а

Мера 5.2		Подстицање укључивања деце и породица ромске националности које су у ризику од насиља и злоупотребе у постојеће програме и мере подршке из домена социјалне заштите		Тип мере:		Информационо-едукативна	
Ноцилац мере:		Град Смедерево		Партнери		ЦЦР, Мобилни тим, ОЦД	
Период спровођења:		2022-2024.		Потребне измене прописа:		Не	
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД)	150.000,00 РСД	Вредност финансијских средстава по годинама	2022.-20.000,00 РСД 2023.- 90.000,00 РСД 2024.- 40.000,00 РСД		Укупно процењена финансијска средства за меру по изворима финансирања	Буџет ЈЛС: 150.000,00 РСД Донатори и остали: 0,00 РСД	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности		Извор провере
Број едукативних радионица		Број	2021.	/	3	3	3
Број медијских материјала		Број	2021.	/	3	3	3

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнер	Рок за реализацију	Укупно потребна финансијска средства (РСД)	Вредност финансијских средстава по годинама (РСД)	Вредност финансијских средстава по изворима (РСД)
5.2.1	Едукативне радионице о препознавању видова насиља и преузимању превентивних мера за заштиту угрожених лица у свим већим ромским насељима за децу и жене	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	ОЦД, Мобилни тим, ЦСР	2022-2024.	60.000,00 РСД	2022.- 20.000,00 РСД 2023.- 20.000,00 РСД 2024.- 20.000,00 РСД	Буџет Града 60.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
5.2.2	Едукативне радионице за родитеље о злоупотребама деце и трговини људима у свим већим ромским насељима	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	ОШ, СШ, Мобилни тим, ОЦД	2022-2024.	40.000,00 РСД	2023.- 20.000,00 РСД 2024.- 20.000,00 РСД	Буџет града 60.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а

5.2.3	Израда радијских и телевизијских цинглова на тему превенције насиља и злоупотребе деце	Градска управа града Смедерева-Одељење за јавне службе	ОЦД, медијске куће	2023.	50.000,00 РСД	2023.- 50.000,00 РСД	Буџет Града 50.000,00 РСД Позиција за имплементацију ЛАП-а
-------	--	--	--------------------	-------	---------------	----------------------	--

8. ОКВИР ПРОГРАМСКОГ БУЏЕТА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за социјално укључивање Рома и Ромкиња у граду Смедереву за период од 2022-2024. године, стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Града у годинама реализације Акционог плана.

Акциони план садржи процену трошкова за спровођење активности предвиђених предметним Планом, па је стога неопходно вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода у складу са мерама и активностима у конкретним програмима буџета, ради остваривања циљева програмског буџетирања у локалној самоуправи.

Укупан износ потребан за реализацију Акционог плана за инклузију Рома града Смедерева, за период 2022-2024. године износи 85.340.000,00 РСД. Очекивана издвајања из буџета Града за реализацију свих активности предвиђених Акционим планом, у току наредног трогодишњег периода износе 20.340.000,00 РСД, док очекивана средства из донаторских извора износе 65.000.000,00 РСД. Један део средстава из локалног буџета град Смедерево већ ангажује спровођењем својих редовних активности нпр. у области социјалне заштите, образовања или запошљавања које су регулисани локалним одлукама, док је за поједине активности потребно обезбедити додатна средства из буџета.

Обезбеђење донаторских средстава у току трајања спровођења Акционог плана је у надлежности Одељења за јавне службе, у сарадњи са осталим одељењима Градске управе града Смедерева, која ће бити задужена за спровођење појединачних активности

из ЛАП-а, и то свако у својој надлежности. Локални акциони план садржи неколико већих инфраструктурних пројекта који се односе на побољшање услова живота и становаша ромске популације, те стога би они требало да буду фокус локалне самоуправе у току спровођења Акционог плана за Роме, обезбеђивањем донаторских средстава за њихову реализацију. То су пројекти који се односе на израду планске документације, и регулисање комуналне инфраструктуре у подстандардним ромским насељима, који највише утичу на финансијску вредност ЛАП-а.

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима у оквиру поједињих посебних циљева из ЛАП-а, који нису део поменутог буџета за спровођење ЛАП-а у оквиру Програма 11, потребно је буџетирати путем Одлуке о буџету града Смедерева у периоду спровођења Акционог плана, дакле у периоду од 2022-2024. године, у оквиру програма којима те активности припадају. У том смислу, за њихово спровођење ће бити задужени поједина одељења у оквиру Градске управе, па је у циљу реализације тих активности потребна добра координација носилаца спровођења ЛАП-а како са тим одељењима.

У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење поједињих мера потребно је планирати као програмску активност (текућа и континуирана делатност корисника буџета, чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно као пројекат (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром).

У наставку је приказано ком програму и програмској активности припадају дефинисане активности из Локалног акционог плана за инклузију Рома:

Посебан циљ 1: Повећана укљученост деце, младих и одраслих лица ромске националности на свим нивоима образовања и подизање видљивости ромске културе и идентитета

У оквиру **Посебног циља 1** се налазе активности као што су информисање и подизање свести ромске популације (родитеља и деце) за укључивање што већег броја деце у образовни систем, мере материјалне и финансијске помоћи деци и родитељима предшколске и школске деце, као и активности из области ромске културе и традиције. Све активности у оквиру **Посебног циља 1** ће се финансирати са позиције буџета за имплементацију ЛАП-а у оквиру Програма 11 – Социјална и дечја заштита и обезбеђена су за све три године трајања спровођења ЛАП-а. У оквиру овог Посебног циља нема пројеката који би се финансирали из донаторских средстава.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)
Мера 1.1.- Обезбеђивање материјалне и стручне подршке родитељима, деци и ученицима ромске националности у циљу потпунијег обухвата образовним установама на свим нивоима образовања уз делотворну превенцију напуштања школовања		
1.1.1	Едукативне радионице за ромске родитеље о значају васпитања и образовања деце у раном узрасту и обезбеђивању континуитета у образовању	75.000,00 РСД
1.1.4	Инфо сесије за информисање родитеља и ученика о афирмативним мерама за упис ромских ученика у средње и више школе и на факултете	150.000,00 РСД
1.1.6	Стипендије за средњошколце ромске националности	6.810.000,00 РСД
1.1.7	Стипендије за студенте ромске националности	675.000,00 РСД
Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)
Мера 1.2- Подршка ромским организацијама за унапређивање њихових програмских и пројектних активности из области ромске традиције, културе и информисања на матерњем језику		
1.2.1	Обезбедити финансирање/суфинансирање реализације програмских активности локалних РОЦД за промоцију традиције и културе Рома	600.000,00 РСД
1.2.2	Финансирање најбољег пројекта из домена ромске културе и идентитета по позиву	1.000.000,00 РСД
1.2.3	Организација обележавања значајних догађаја који су везани за културни идентитет Рома (8. април, Светски дан Рома)	600.000,00 РСД

Посебан циљ 2: Унапређен положај Рома и Ромкиња на тржишту рада и повећање њихове запошљивости

Активности у оквиру Посебног циља 2 потребно је спроводити у директној сарадњи са Националном службом за запошљавање. Тачније, носилац највећег броја активности је управо Национална служба за запошљавање, па је због тога највећи део активности буџетиран кроз њене редовне активности или Локални акциони план за запошљавање града Смедерева , Програм 3 – Локални економски развој, ПА 002 – Мере активне политике запошљавања. Кључну улогу у реализацији свих активности има и Мобилни тим и организације цивилног друштва, које би могле да подигну свест ромске популације о значају њиховог учешћа у мерама активне политике запошљавања Националне службе за запошљавање.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)
	Мера 2.2 - Повећано укључивање у мере активне политике запошљавања ради већег учешћа радно способних Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада	

2.2.2	Субвенције за послодавце који запошљавају Роме и Ромкиње	2.000.000,00 РСД
Мера 2.3 - Обуке за дефицитарна занимања, ради повећања конкурентности Рома и Ромкиња на формалном тржишту рада		
2.3.1	Обука ромског становништва за дефицитарна занимања	1.200.000,00 РСД

Посебан циљ 3: Унапређени услови становања Рома и пружена подршка у поступку озакоњења
бесправно саграђених објеката

Активности које се везују за овај посебан циљ представљају комбинацију планских, инфраструктурних радњи. За део који се односи на побољшање и обезбеђивање становања за ромску популацију која живи у подстандардним ромским насељима потребно је посветити већу пажњу осталим изворима финансирања (ван оквира 01 – Приходи из буџета, тј. локалног буџета) и аплицирати на конкурсима путем којих би се спроводиле предвиђене активности у области становања. С обзиром на то да је предвиђено финансијско учешће града Смедерева у реализацији оваквих пројеката, средства је потребно дефинисати пројектно, у програмима на које се конкретна инфраструктурна активност односи (нпр. у оквиру Програма 2- Комунална делатност). Активности које се односе на планско регулисање ромских насеља би се финансирале из Програма 1 – Становање, урбанизам и просторно планирање. Активност 3.2.1 потребно финансирати у оквиру Програма 2 – Комуналне делатности.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)

Мера 3.1- Унапређење планског основа за побољшање стања у ромским насељима		
3.1.2	Израда плана детаљне регулације- насеље Мали Кривак	1.500.000,00 РСД
Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)
Мера 3.2- Унапређење инфраструктуре у подстандардним насељима		
3.2.1	Изградња водоводне мреже у насељу Мали Кривак	5.000.000,00 РСД

Посебан циљ 4: Већа доступност примарне здравствене заштите и унапређење репродуктивног и општег здравља свих категорија становништва. Носилац спровођења највећег броја активности у оквиру Посебног циља 4 је Дом здравља „Смедерево“ у Смедереву, стога ће све активности у оквиру овог циља бити део редовних активности Дома здравља и финансираће се из буџета Дома здравља. Активност 4.1.1, 4.1.5 и 4.2.2, за чије спровођење је задужен град Смедерево ће се финансирати из буџета Града кроз Програм 11 – Социјална и дечја заштита, позиција за имплементацију ЛАП-а за Роме.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. (РСД)
Мера 4.1- Подизање нивоа информисаности о могућностима коришћења програма и услуга из домена здравствене заштите од стране ромске популације уз нагласак на посебно осетљиве групе младих и лица старија од 65 година		
4.1.3	Израда водича за промоцију постојећих институција и механизама за заштиту права пацијената и добијања бесплатне правне помоћи у области здравствене заштите	40.000,00 РСД
4.1.5	Израда и дистрибуција промотивног материјала на тему очувања репродуктивног здравља за младе	40.000,00 РСД

Мера 4.2 Унапредити здравље и развој деце и омладине ромске националности кроз побољшан приступ превентивним прегледима и промоцију здравих стилова живота

4.2.2	Финансијска подршка учлањивања деце ромске националности у спортске клубове	450.000,00 РСД
-------	---	----------------

Посебан циљ 5: Унапређена информисаност и приступ правима и услугама из области социјалне заштите за све категорије ромског становништва. С обзиром на то да се највећим делом ради о активностима непосредно везаним за рад Центра за социјални рад Сmederevo, највећи део пројектних активности је потребно спровести у сарадњи са Центром. Посебан циљ 5 се претежно односи на активности едукативног карактера, стога је такве активности потребно финансирати кроз Програм 11 – Социјална и дечја заштита, позиција за имплементацију ЛАП-а за Роме.

Ознака активности	Активност	Укупна средства 2022-2024. РСД)
Мера 5.1- Унапредити канале комуникације између институција из домена социјалне заштите и ромске заједнице		
5.1.2	Израда и дистрибуција водича за остваривање права из домена социјалне заштите, прилагођен корисницима	50.000,00 РСД
Мера 5.2- Подстицање укључивања деце и породица ромске националности које су у ризику од насиља и злоупотребе у постојеће програме и мере подршке из домена социјалне заштите		
5.2.1	Едукативне радионице о препознавању видова насиља и преузимању превентивних мера за заштиту угрожених лица у свим већим ромским насељима за децу и жене	60.000,00 РСД
5.2.2	Едукативне радионице за родитеље о злоупотребама деце и трговини људима у свим већим ромским насељима	40.000,00 РСД
5.2.3	Израда радијских и телевизијских ćинглова на тему превенције насиља и злоупотребе	50.000,00 РСД

Одељак 8.

МЕХАНИЗМИ ИМЛЕМЕНТАЦИЈЕ

ЛАП-а ЗА РОМЕ

8.1 Имлементатори ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у

Смедереву за период 2022-2024. године

Конкретне акције предвиђене Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период 2022-2024. године ће имплементирати заинтересоване организације: ромска и друга удружења, институције, организације и установе, или њихове појединачне службе које се баве проблемима Рома на локалном нивоу.

8.2 Обезбеђивање средстава за спровођење ЛАП-а за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период 2022-2024. године

Имлементатори Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Смедереву за период 2022-2024. године ће предвиђене активности реализовати средствима из више извора:

- Буџета града Смедерева;
- Поједињих Министарства, која спроводе стратегију побољшања положаја Рома;
- Домаћих и страних донатора.

Локални акциони план за социјално укључивање Рома у Смедереву за период 2022-2024. године представља плански, али и стратешки званични документ града Смедерева. Институције и организације, које се баве побољшањем положаја Рома и Ромкиња у Смедереву биће у прилици да планирају своје услуге и активности у складу са предложеним приоритетима, чиме се постиже синхронизовано и планско решавање препознатих проблема ромске националне мањине у граду Смедереву. У имплементацији планираних активности препоручује се партнерство јавног, цивилног и пословног сектора, као и међусекторска сарадња.

8.3 Улога Локалног савета за побољшање положаја Рома града Смедерева

Локалнисавет за побољшање положаја Рома града Смедерева

предлаже:

- Критеријуме за избор пројекта којима се имплементира ЛАП за Роме;
- Изглед и садржај конкурсне документације;
- Текст конкурса;
- Састав Комисије за избор пројекта за имплементацију ЛАП-а за Роме;

О предлогима Локалног савета за побољшање положаја Рома града Смедерева одлучује Градско веће

8.4 Улога Комисије за избор пројектата за имплементацију ЛАП-а за Роме

За расподелу дела средстава из градског буџета намењених реализацији ЛАП-а за Роме надлежна ће бити тројчлана Комисија за избор пројекта за имплементацију ЛАП-а. Комисију на предлог Савета за побољшање положаја Рома именује градоначелник града Смедерева.

Улога Комисије је да Градском већу града Смедерева предложи пројекте, који ће се финансирати средствима намењених имплементацији ЛАП-а, а на основу утврђених критеријума.

Комисију за селекцију пројекта чини 3 представника/ца следећих институција:

1. Представник/ца Локалног савета за побољшање положаја Рома;
2. Представник/ца Градског већа или локалне самоуправе;
3. Представник/ца јавног/цивилног сектора.

8.5 Праћење и евалуација

Процес праћења (мониторинга) и евалуације спровођења ЛАП-а за Роме врши Савет за побољшање положаја Рома града Смедерева.

